

У НУМАРЫ:

Лясная школа- 2000.

БАСовішча -

твая музыка.

спорт.

Formula-1

СРОДКІ ДЛЯ ЧЫРВОНАГА КАСЬЦЁЛУ.

У крытычным стане апынуўся знакаміты Чырвоны касцёл у Менску. Паводле заявы пажарнай службы, у касцёле неабходна ўсталяваць пажарную сыгналізацыю, у іншым выпадку зь 1 сьнежня эксплуатацыя будынку будзе прыпыненая.

Для правядзеньня адпаведных работаў неабходна сума ў 13.800 \$. Усе ахвочыя дапамагчы касцёлу могуць перавесці грошы на рахуны:

Рублёвы 3015029320016 код 604
філія 512 ААТ «Беларусбанк» г. Менску
Валютны 3015000000289 код ОКПО 14549959.

ЗАДЗІНОЧАНЫЁ БЕЛАРУСКІХ СТУДЭНТАЎ ПАГРАЖАЕ ЗАБОРАНА, альбо ГІСТОРЫЯ НЕ АДНАГО ДНЯ.

Задзіночаньне Беларускіх Студэнтаў 8 верасьня атрымала папярэджаньне ад Міністэрства юстыцыі РБ.

Гэта ўжо другое па ліку папярэджаньне за апошнія паўгады. Як і ў сытуацыі з Аб'яднанай Грамадзянскай Партыяй, пільная ўвага ўладаў была прыкаваная да афіцыйных блянкаў арганізацыі. У першы раз вынасьленьне мініюстам папярэджаньня справакавала слова «Менск», напісанае дарэформенным беларускім правапісам.

У другім папярэджаньні, датаваным першым верасьня, сьцьвярджаецца, што колер эмблемы, які ўтрымліваецца на афіцыйным блянку, не адпавядае зафіксаванаму ў статucie.

Сябры ЗБС лічаць, што гэтыя папярэджаньні не вытрымліваюць ніякай крытыкі, а падобная рэакцыя выкліканая досыць актыўнай дзейнасьцю аб'яднаньня. Так, увесну пасля пікетаў супраць прымусовага разьмеркаваньня і за забесьпячэньне іншагараднім студэнтам прыстойных умоваў пражываньня, сябры ЗБС былі падвергнутыя ціску з боку КДБ.

**ПАДРАБЯЗНАСЬЦІ ЧЫТАЙЦЕ
У НАСТУПНЫМ НУМАРЫ.**

Шаноўныя чытачы!

Вы трымаеце ў руках ужо сёмы нумар нашага з вамі бюлетэня. Гэта першы нумар сьлетняга наву-чальнага году. Над ім працавала, як і над кожным нашым выданьнем, каля дваццаці чалавекаў. Сьняня вынікі працы гэтых людзей перад вамі. Вам ацэньваць іх, вам іх крытыкаваць і вам іх хваліць. Але, як кажуць, калі табе не падабаецца тое, што напісана, напішы сам. Таму запрашаем усіх да ўдзелу ў стварэньні сапраўды цікавага, сапраўды карыснага і сапраўды патрэбнага выданьня. Чакаем вас у «ЗАЛІКУ». Базьгайце сябе ад сумных артыкулаў - напішыце самі! Да новай сустрэчы.

Ваша рэдакцыя.

ВОРАГАЎ БІЛІ, І ПАХОДНІ ПАЛІЛІ.

На Крапівенскім полі, што пад Воршай, дзе ў 1514 годзе адбылася бітва паміж войскамі Вялікага княства Літоўскага і княства Маскоўскага, прайшло сьвятакаваньне Дню беларускай вайсковай славы.

На імпрэзу зьехаліся прадстаўнікі грамадзкасьці зь Менску, Віцебску, Магілёву, навакольных раёнаў. На пачатку праграмы каталіцкі сьвятар з аршанскага касцёлу Сьвятога Язэпа адслужыў на полі сьвяточную імшу, пасля чаго перад сабранымі з паказальнымі праграмамі выступілі сябры менскіх рыцарскіх кляубаў. Увазе глядачоў былі прадстаўленыя двубой, групавыя паядынкі, інсцэніроўкі падзеяў пяцісотгадовай даўніны. У працяг праграмы адбыўся бардаўскі канцэрт. Мастак Алесь Пушкін прадставіў перформанс «інкарнацыя далёкага поклічу».

Пад вечар актывісты спартова-патрыятычнай арганізацыі «Край», каб узяць баявы дух сабранных, пашпацыравалі з запаленымі паходнямі і нацыянальнымі сьцягамі.

БПСМ-МУС ... ШТО АГУЛЬНАГА?..

У красавіку гэтага году была праведзена невялікая акцыя, назва якой і з'явілася загаловак нашага артыкула. Сэнс яе заключаўся ў тым, што мы даведзілі аб тым, што білеты моладзевай арганізацыі БПСМ быццам бы падобныя на пасведчанні работнікаў МУС, і вырашылі правесці: ці так гэта? Дык чытайце адказ на гэтае пытаньне і рабіце свае высновы.

Дзяя 1.

Першым аб'ектам "аперацыі" былі кандуктары гарадзкіх аўтобусаў. Калі нас запыталі: "Что у вас молодой человек?", - мы адказвалі: "Доверие" (прабачце, што на невядомай мове, але каб мы адказвалі па-беларуску, дык гэта б выклікала падазрэньне).

На наш адказ кандуктарка толькі моўчкі, ківала галавой (вось і вер тады, што яны не працуюць на КДБ)...

Дзяя 2.

Другі "этап" прайшоў на адным з гарадзкіх кірмашоў (па разуменьнях прычынах мы яго не называем).

Сцэнар быў прасты: двое маладых хлопцоў падыходзяць да бабулек — нелегалак (якія гандлююць з-пад крысы), пытаюць цыгарэты, а потым прад'являюць "пасведчанні" (яны ж — білеты БПСМ). Бедная бабулька апраўдваецца ўсім, чым толькі

можна і ўрэшце рэшт адкупляецца двума пачакамі L&M.

P.S. Самае цікавае, што ня трэба прад'являць вонкавы бок білета. Гэтым людзям было

дастаткова толькі адваротнага, дзе намаляваны дзяржаўны сцяг РБ!

Рабіце вывады.

Дзяніс Жораў.

Пахаваньне ці вясельле.

Усе вы мабыць ведаеце, колькі гора прыносіць сьмерць блізкага чалавека (а калі ня ведаеце, то дай вам Бог ня ведаць гэтага яшчэ доўга). Зразумела, што ў такія дні хочацца пабыць з

Гэта яшчэ паўбяды. Няхай бы крыху пасядзелі, успомнілі памёрлага. Дык гэта ж застолье (я не магу гэта йнакш назваць) працягваецца да трох дзён. Там нават песні спяваюць. А каб апраўдацца, што гэтыя песні не ад гарэлкі, а ад гора—

памёрлым, каб запомніць яго на ўсе жыццё. Але па старой "азіяцкай" звычцы ("азіяцкай" не таму, што з Азіі, а таму, што расейцаў лічыць азіятамі) трэба наладжваць памінкі. Людзям цяжка перажыць сьмерць, а тут яшчэ такія клопаты. Вы яшчэ можа скажаце:

назваюць іх "святатымі песнямі". Зараз так нават на вясельлях не гуляюць...

Атрымоўваецца, як у той паказцы:

-Учора цешчу пахавалі.

-Ну і як?

-Тры гармоні парвалі.

Дык хто ж адказа на пытаньне: "Пахаваньне ці вясельле?"

На Захадзе, напрыклад, пасля таго, як труну закапаюць, усе разыходзяцца, бо разумеюць, што зараз родным памёрлага вельмі цяжка. Дык можа і нам так рабіць?

Дзяніс Жораў.

"Дык навошта наладжваць тады памінкі?". Але ўсё ж хочць "няўпасыці тварам у бруд": "усе рабілі, а мы што горш".

А тут магла
быць ВАША
рэклама!
4-40-13.

Барысаў – сталіца незалежнага футбалу.

Барысаўскі Цэнтр “Скрыхаванне” здавён вядомы сваімі спартовымі мерапрыемствамі. Гэта і спартовыя спаборніцтвы паміж моладзью горада, і “вылазка” ў Маскву, дзе барысаўцы падтрымлівалі нашых футбалістаў, і выданне знакамітага пэрыядыка “OFFSIDE” (пра football дый ня толькі). Але тое відовішча, якое мела месца ў ліпені гэтага году ў Барысаве, менш чым сэнсацыйнае не назавеш.

21-23 ліпеня ў Барысаве, на беразе ракі Беразіны, якая падзяляе горад на дзве часткі, адбыўся фінальны футбольны турнір Кубак «Незалежнасці».

За некалькі дзён да футбольнага свята нашчадна паліваў дождж, але якраз напярэдадні спаборніцтваў усталёўвалася фэйнае надвор’е.

У першы дзень на азначанае месца пачалі збірацца запрошаныя каманды з Берася, Віцебску, Маладэчна, Жодзіна. Менск і Барысаў выставілі па дзве каманды. У футбол не гулялі – толькі асталеўваліся, знаёміліся ды рыхтаваліся да «сечы». Слухалі сыпелы вядомага беларускага барда Андрэя Мельнікава і вершы мясцовай паэзкі Алены Маеўскай.

22-га ліпеня адбылося ўрачыстае адкрыццё. А 9-й гадзіне каманды пашыхтаваліся. Гонар узняўца нацыянальнага сыягу выпаала

«старэйшаму ўдзельніку турніру», а таксама і аднаму з арганізатараў, Анатолю Аскерку. Правілы турніру былі абвешчаныя кіраўніком спартова-турыстычнага клубу «Волат», Зьмітром Бародкам: каманды падзялілі на дзве групы, у кожнай па чатыры, якія гулялі «кожны з кожным». У перапынках паміж дванаццацігульнямі, што былі згуляныя ў гэты дзень, хлопцы мелі магчымасць ахалодзіць свой пыл, адмакаючы ў рацэ.

Павыніках гульняў у паўфінал, які адбыўся на апошні дзень, трапілі наступныя каманды: «Супольнасць» (Менск) і «Грунвальд» (Маладэчна), а таксама дзве барысаўскія каманды «Барысаў-1» і «Волат». Менчукі без усялякіх цяжкасцяў адолелі «рыцараў» – 9:1, а «Волат» у дадатковы час здолеў вырваць перамогу зь лікам 3:2. Такім чынам, у фінал трапілі два гранды турніру, менчукі і барысаўцы.

Фінал быў вельмі напружаны. Вакол поля

згуртаваліся шматлікія заўятары, эмацыяна падтрымліваючы абедзве каманды. Фартуна аказалася на баку барысаўцаў, якія атрымалі перамогу зь лікам 2:1.

Пераможца атрымаў ваязіны крышталёвы кубак, якому магі 6 пазайздросьціць і ўладальнікі Кубка Беларусі. На версе яго крышталёвы футбольны мячык, а на самім кубку гравіроўка «Незалежнасць».

Але ж самую высокую ўзнагароду – удзельніцаў удзельнікаў – атрымалі арганізатары. На закрыццё яны абвясцілі, што «патэнтуюць гэтакіх мерапрыемства», а таксама чакаюць усіх зацікаўленых на наступны год у Барысаў.

Нам, аршанцам, застаецца альбо прыняць выклік барысаўскіх сябраў і адаслаць да іх у наступным годзе сваю футбольную каманду, альбо стварыць што-небудзь альтэрнатыўнае іхнаму Кубку «Незалежнасці».

Волат.

МЫ ВУЧЫМСЯ.

3 трэцяга па восьмае ліпеня ў Менску адбылася першая сесія адукацыйнай школы-сэмінару “Удасканаленне дзейнасці моладзевых грамадзкіх арганізацый” у межах сумеснага беларуска-шведзкага праекту.

Ад Воршы ў першай сесіі, якая была прысьвечана дзелавым і сацыяльным аспектам кіравання ў грамадзкім аб’яднанні, удзельнічалі два прадстаўнікі моладзевых НДА – Старшыня Аршанскай суполкі Задзіночаныя беларускіх студэнтаў Ілья Заранок і Сябра Управы арганізацыі “Звязь” Алег Ходасаў.

На сэмінары былі закрануты тэмы: “Мэнэджмэнт у грамадзкім аб’яднанні”, “Развіццё арганізацыйнай структуры”, “Кіраўніцтва і лідэрства”, “Кааліцыя ды супрацоўніцтва”.

Другая сесія гэтага сэмінару пройдзе ў верасні гэтага году ў Гародні.

A.N.

Новая газета.

У ліпені ў горадзе Воршы пабачыла свет выданне Рады дэмакратычных сілаў Аршаншчыны – “ДэмаРш”.

Новая (і пакуль адзіная) незалежная газета горада распавядае ў сваім першым нумары пра рэфэрэндум у мястэчку Балбасаві і рост злачыннасці, пра прыватызацыю ды святаванне Дня Перамогі, пра паседжанні гарвыканкама ды скандал месяца – прэзентацыю кнігі Віктара Грамыкі “Вясёлка над дарогай”. Апошняя старонка выдання аддадзена моладзевым арганізацыям рэгіёну і распавядае аб праблемах, якія сёння хваляюць моладзь.

Пакуль што газета распаўсюджваецца бясплатна і выходзіць раз на два тыдні.

T.B.

Лясная школа.

З 20 па 23 ліпеня каля вёскі Акінчыцы Стаўбцоўскага раёну працавала Лясная школа 2000, якую арганізавала Задзіночаныя беларускіх студэнтаў.

Нягледзячы на дрэннае надвор’е ды нярэдка пахмурнае неба, у Лясную школу з’ехаліся маладзёны з усяе Беларусі. Як і абяцалі арганізатары, удзельнікі за некалькі дзён удзячылі школы змаглі даведацца пра ЗБС і лідэрства, трэці сэктар ды працу ў ім і шмат іншага. Але акрамя навучнай Лясная школа падрыхтавала мноства прыколаў, цёплых вечараў ля вогнішча ды ўсёго таго, што заўжды існуе ў беларускіх маладзевых кампаніях.

Арганізатары, а тым больш удзельнікі, засталіся задаволенымі, таму трэба спадзявацца, што на наступны год ЗБС парадзіць нас сваёй чарговай Лясной школай 2001.

N.N.

“ЧАС І ПОСТАЦІ”

матар”ял падрыхтаваны Андрусём

Кожны год 6 жніўня мы, Беларусы, а калі дакладней казаць, сьвядомая плынь беларусаў сьвету, адзначаем нашае нацыянальнае сьвята – ДЗЕНЬ ДРУКУ.

Менавіта ў гэты дзень, у 1517 г. ў сталіцы Чэхіі, Празе, пачынаў сьвет ПЕРШАЯ БЕЛАРУСКАЯ КНИГА–БІБЛІЯ, а выдаў яе наш славуны суайчыннік Францішак Скарына, родам «з слаўнага града Полацка».

Ф. СКАРЫНА (1487-1547?) вядомы нам і ўсёй Усходняй Эўропе ня толькі як беларус, які першы ў сьвеце (пасля немцаў і чэхаў), другі з славянаў (пасля чэхаў) і першы з усходніх славянаў выдаў друкаваную кнігу на роднай мове, але й як таленавіты астраном, біёлаг, паэт, гісторык, філёзаф, перакладчык і нават вратар. Скарына праславіўся й тым, а разам з гэтым яшчэ раз праславіў і нас, БЕЛАРУСАЎ, што першы з усходніх славянаў эўропы скончыў Падуанскі ўнівэрсытэт у Італіі і атрымаў званьне (ступень) доктара мэдыцыны.

Усяго за тры гады сваёй працы ў Празе Ф.Скарына выдаў 23 друкаваныя бібліі на беларускай мове. Калі ён вярнуўся на Радзіму, дык заснаваў у Вільні першую на Беларусі друкарню і выдаў тут яшчэ дзьве кнігі. У 1522 “МАЛУЮ ПАДРОЖНЮ КНИЖЫЦУ” і ў 1525 “АПОСТАЛ”.

Усе мы, беларусы–нашчадкі Францішка Скарыны–і павінны памятаць гэта, памятаць і славіць гэтую старонку нашай багатай і, канешне, сьляснай Гісторыі.

І што б не казалі нашыя суседзі–славяне, надрукаваная Скарынай біблія на беларускай мове ў 1517г. – гэта першая ўва ўсходняй Эўропе друкаваная кніга, кніга беларусаў,

якая апырэдзіла на 38 год выхад друкаванай бібліі на Украіне, на 44г.– у Польшчы, на 143г. – у Летуве і (толькі ўявіце сабе гэтую адсталасьць) на 234г. у Расеі.

гарадоў (у тым ліку адна з вуліц Воршы), пляцы Менску, Гомельскі дзяржаўны ўнівэрсытэт, Пэдавучэньня у Полацку і шэраг іншых устаноў і аб’яднаньняў краіны.

Між тым кнігадрукаваньне ў Расеі заснавалі нашыя славуны землякі – Пётар Мсьціславец і Іван Фёдарав. Яны першыя ў Расеі, у 1564 годзе надрукавалі “Апостал”, а праз год–два “Часоўнікі”, тым самым яны адкрылі новую старонку ў гісторыі “расейскай культуры”, далучыўшы нашых суседзяў да эўрапейскай цывілізацыі.

Таму, калі лягічна паразважаць над гэтым, дык можна проста ўявіць, што мы, беларусы, прынеслі гэтай цёмнай краіне культуру, і калі б ня мы і цывілізаваная Эўропа, дык, мабыць, яшчэ і ў 18-19 стст. расейскае пісьменства ўяўляла б сабой збор з “гліняных и деревянных дощечек, катушков и коры деревьев”.

Гэта сьмешна ці не, лічыць вам. Але факт ёсьць факт.

Зараз Скарыне ў Полацку і Празе пастаўлены помнікі, на яго малой радзіме адчынены музэй беларускай кнігі, яго імя носяць вуліцы беларускіх

беларускіх навукоўцаў і гісторыкаў Вацлаў Ластоўскі ў сваёй кнізе “Што павінен ведаць кожны беларус” пісаў: “Кожны сучасны культурны чалавек перш–наперш павінен ведаць, хто ён такі, якая ягоная гісторыя”.

На жаль мы, беларусы, не заўсёды шануем, як трэба памяць пра нашых продкаў і пра нашу Гісторыю і таму прасты прыклад: а б с а л ю т н а я

большасьць надрукаваных Францішкам Скарынаю беларускіх кніг, зараз знаходзіцца па-за межамі нашай краіны. Іх можна знайсці ў прыватных калекцыях, у музэях Берліна, Парыжа, Вены, Лёндана, Прагі, Варшавы, Санкт-Пецярбурга, Масквы... Ды нават ў Эўрапейскіх бібліятэках, толькі ня ў нас. На Беларусі захаваліся ўсяго толькі некалькі асобнікаў. Так, балюча й сорамна, за сябе, за народ, за Радзіму, за нашае мінулае, за нашае сучаснае і зусім страшна за нашае будучае.

Але ўсё ж такі ня ўсё так дрэнна ў нашай гісторыі, і ў нашым сучасным. Галоўнае, як мне здаецца, асэнсавальна, што ўсё яшчэ наперадзе, і ўсё ў нашых маладых руках, бо можна, калі захацець, страчанае–знайсці, адабранае – вярнуць, забытае – адабраць, зруйнаванае–адбудоваць.

Галоўнае мець ЖАДАНЬНЕ І ВЕРУ, І ТАДЫ БОГ нам абавязкова дапаможа.

ЗАДЗІНОЧАНЬНЕ БЕЛАРУСКІХ СТУДЭНТАЎ.

Рэспубліканскае маладзёвае грамадзкае аб'яднаньне "Задзіночаныя беларускіх студэнтаў"—непалітычная незьзяржаўная арганізацыя—была ўтворана ў 1990 годзе і апошні раз перарэгістравана 13 верасьня 1999 году (рэгістрацыйны нумар 00513).

Аршанская суполка ЗБС зьявілася 14 кастрычніка 1999 году з ініцыятывы студэнтаў Пэдагагічнага каледжу ды Мэханіка-тэхналягічнага тэхнікума.

Акцыя "Дні Караткевіча" (віктарыны ды літаратурныя чытаньні ў 8-ай і 22-ой школах горада) і выданьне студэнцкай газэткі "Залік"—першыя крокі буйной беларускамоўнай моладзёвай арганізацыі горада.

КРАЯЗНАЎСТВА.

Ужо ў першы месяц свайго існаваньня Аршанскае ЗБС вызначалася з прырытэтам: Ворша—наш горад! Краязнаўчыя віктарыны са слайдамі, мапамі ды здымкамі, самаробная сэрыя "Даведка па гісторыі Беларусі" зьбіралі шмат моладзі і гуртавалі прыхільнікаў ды будучых сябраў.

АКЦЫІ.

Каляды. Апошнім шумным мерапрыемствам мінулага 1999-га году для аршанскіх ЗБС-аўцаў было адзначэньне Калядаў. Піва і падарункі, песьні, цікавыя гульні ды салодкасьці, а яшчэ й нечакана ўсплыўшыя дні народзінаў некалькіх сябраў—зrabіла сьвята проста незабыўным. На разьвітаньне, у калядную ноч, кожны з прысутных атрымаў паветраны шарык, у якім знаходзілася паперка з напісам таго, што будзе суправаджаць гаспадарка шарыка ўвесь 2000-ны год. У кагосьці было шчасьце, у кагосьці каханьне, а ў некага—грошы.

"Вакацыі па-беларуску".

Неўзабаве, за навагоднімі сьвятамі, сэсіяй ды іспытамі надышлі зімовыя вакацыі. Але пражыць два тыдні дома і нічога не рабіць Аршанскае ЗБС не змагло. Інтэлектуальныя гульні за "Зімовы кубак" ды дыскатэка, на якую прыехалі госьці

БЫЦЬ РАЗАМ.

зь Менску, Наваполацку, Віцебску ды Коханава—вось, што зrabіла студзеньскі адпачынак разнастайным ды цікавым.

"Дзень сьвятога Валянціна".

Ну які ж студэнт не кахае? Правільна, нікі, таму гэтак сьвята ЗБС прапусьціць не магло. У інтэрнатах—пацалункі ды танцы пад беларускі рок. На нашай сядзібе—торты ды напоі, спаборы, прыколы і... вылучэньне Пары закаханых 2000.

"25 сакавіка. Дзень Волі."

У дзень, які мы вельмі любім ды шануем, нельга было проста адзначыць, трэба было адзначыць разам, весела ды махна, што мы і зrabілі.

14:00—пасья пар вандроўка па горадзе. Краязнаўства ды жарты, музэй ды Аршанскае гарадзішча.

16:30—імша "за Беларусь" у Дамініканскім касьцёле ў цэнтры горада.

Зь **17:00** і да самага ранку—піва, гульні і дыскатэка.

Аяшчэ былі першага красавіка — Дзень сьмеху і смутак 26-га, нашыя дні народзінаў, новыя знаёмствы, вандроўкі, праца і адпачынак.

СЭМІНАРЫ.

На якіх толькі адукацыйных сэмінарах ні пабылі ЗБС-аўцы! "Студэнцкае самакіраваньне" і "Асновы журналістыкі", "Стратэгічнае плянаваньне" і "Студэнцкія выданьні", "Чалавек і права", "Крыніцы інфармацыі ды інтэрнэт" і шмат якія яшчэ.

Куды толькі ні прыйшлося зьездзіць—Віцебск, Гародня, Берасьце, Полацак, Менск, Ліда...

АЭРОБІКА.

Напэўна самая прыкольная частка нашай дзейнасьці—аэробіка пад беларускую музыку. Але, шчыра кажучы, гэта ня проста "прыкольна"—гэта відовішча, файна, цікава!

Дзякуем усім дзяўчынам, якія нам дапамагалі яе арганізаваць.

"ЗАЛІК".

Гэта ня проста росьпіс у залікоўцы ці слова зь пяці літараў—гэта гарадзкая студэнцкая газэта, якую выдаем мы ўжо амаль год. Інтэрвію,

навіны, музыка, тэсты, цікавыя тэмы нумароў і інфармацыя—вось, што зrabіла наш "Залік" папулярным і патрэбным у студэнцкіх асяродках горада.

"ІНТЭЛЕКТУАЛЬНЫ КЛЮБ".

Вялікая колькасьць прызоў, беларуская мова і каманды незьзяржаўных арганізацыяў—асноўнае, што адрозьнівае наш інтэлектуальны клуб ад іншых.

Што месячныя гульні праходзілі азартна і часам напружана, з балельшчыкамі, спаборнікамі ды пераможцамі.

НАША БУДУЧЫНЯ.

Але няма мяжы для паляпшэньня. Таму як бы класна ні жыла Аршанская суполка ЗБС, трэба жыць класней! У сувязі з гэтым прэзэнтуюем нашыя новыя праграмы.

Студэнцкая праваабарончая камісія.

Кансультацыі і парады, адстойваньне правоў і дасягненьне перамогі над беззаконнасьцю. Стыпендыі і плата за вучэбу, інтэрнаты, аб'ётыўнасьць на іспытах і прымушовае разьмеркаваньне—погляд праз прызму права.

ЗБС-адукацыя: сэмінары, трэнінгі, лекцыі, краязнаўства, філялёгія, мэнаджмэнт, права.

ЗБС-адпачынак: аэробіка, інтэлектуальныя гульні, дыскатэкі, вандроўкі, пікнікі, сьвяты.

Таксама мы будзем паляпшаць наш "ЗАМІТКА" і працягваць свае акцыі.

калі Вас зацікавіла наша арганізацыя, знайдзіце нас: Менск: вул. Дарашэвіча 4-2.

Тэл/факс 232-27-43.

E-mail: bsa@bsa.org.by

Ворша:

тэл/факс 4-40-13.

E-mail:

zbs@orsatbm.lingvo.vitebsk.by.

будзем разам!

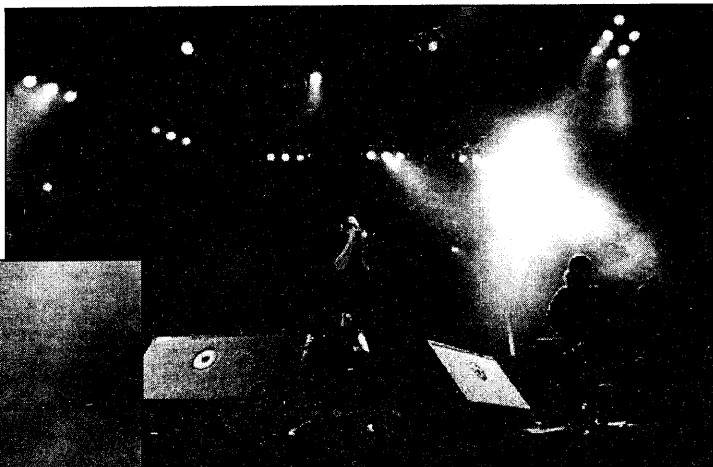

БАСовіш ча 2000.

Сёлета зноў, як і дзесяць год ужо, ля места Гарадка, што на Беласточчыне, прайшлі Дні Беларускай Рок-музыкі—фэстываль Басовішча, які арганізоўвае з 1990 году Беларускае аб'яднанне студэнтаў (БАС).

Ідэя стварэння фэстывалю ўзьнікла ў 1989 годзе між беларускімі студэнтамі ды моладзьдзю, якія жывуць у Рэспубліцы Польшчы. Першы раз мерапрыемства прайшло на паляне Барык ля Гарадка, дзе й праходзіць да сёння.

Традыцыйна Басовішча

шмат слухачоў і вялікую колькасць гуртоў, на гэты раз стаўся зусім незвычайным...

Чаго там толькі не было! Postscriptum, фольк з падвойным жаночым вакалам, узяў першы прыз—20 гадынаў запісу ў студыі. Гардкоравы гурт "Сонца Мао" атрымаў прыз ад фундацыі імя Сьцяпана Батуры. Польскі рок-гурт Rima быў узнагароджаны мясцовымі ўладамі. Таксама польскі гурт Zet (кажуць, калі да N.R.M. дадаць Hasta la filista, дык атрымаецца

менавіта гэты гурт) атрымаў адмысловы прыз ад "Радые Рацыя". Самі бачыце, што такое Басовішча могло задаволіць любячы густы. А яшчэ на фэсте граві "Склеп", "Млын", "Цмокі", "Безь білета", "Твар", "Бан Жвірба" і хаця й не атрымалі ніякіх узнагарод, думаю, не пакрыўдзіліся, бо выступы з такім якасным гукам здараюцца не заўсёды.

Наагул Басовішча — гэта ня

толькі магчымасьць маладым музыкам паказаць сябе ды паглядзець на іншых, гэта ня толькі самы вялікі рок-фэст беларускай музыкі, але й адно з найбуйнейшых рок-мерапрыемстваў у Польшчы. Пацьверджаньне гэтаму — сьлетні ўдзел у фэсьце знакамітых польскіх гуртоў Zdrowie na budowie ды Acid Drinkers, якія даволі арганічна ўліліся ў рэчышча фэсту.

Такім чынам яшчэ адно Басовішча зрабіла свой унёсак у гісторыю беларускай музыкі. Але будзе новы год, будзе новае Басовішча. А калі ты маеш сваю рокавую (ці што-небудзь кшталту гэтага) таленавітую каманду і жадаеш ня проста сядзець на мейсцы, а заваёўваць свой музычны алімп, дык Басовішча—гэта твой шанец, не ўпусці яго.

як патрапіць на БАСовішча, як рок-гурту звяззацца зь Беларускай Асацыяцыяй Студэнтаў - пра ўсё гэта й шмат пра што яшчэ Вы зможаце даведацца праз Аршанскую суполку Задзіночання беларускіх студэнтаў ды рэдакцыю газэты

© ZANIK

адбываецца ў два этапы. На першы дзень прыпадаюць выступы маладых рокавых гуртоў, якія даславі свае заяўкі на сьвята.

Другі дзень — гэта канцэрты беларускіх ды польскіх музыкаў (N.R.M., Новае Неба, Крама, Палац, Мясцовы час ды інш.)

Фэст, які заўжды зьбірае

Формула-1—вяршыня аўтамабільнага спорту.

Кальцавыя гонкі машын у класе формула-1 сёння—вяршыня аўтамабільнага спорту. Спарты праводзяцца пачынаючы з 1950 году. Чэмпіянат складаецца з 16 (часам 17) асобных гонак-этапаў.

Аўто формулы-1 уяўляюць сабой аднамясцовыя баліды (так называюцца машыны формулы-1). З коламі, якія выступаюць з кодаба.

Пачынаючы з 1950 году тэхнічныя патрабаванні да машын пастаянна змяняліся. Рэгламентаваліся за гэтыя гады аб'ём рухавіка, ціск паддува, вага аўтамабіля, розныя памеры машыны, колькасць цыліндраў, ёмістасць апалавых бакаў, канструкцыя аэрадынамічных устройстваў і шмат што яшчэ.

...што я думаю пра гонку

Сёння машыны формулы-1 атаясамляюцца з вышэйшым узроўнем аўта-тэхнікі. Спарты першанства сьвету сталіся своеасаблівай вітрынаю апошніх тэхнічных дасягненняў.

Усе гонкавыя аўто формулы-1, якія стартуюць сёння, маюць дужа падобную будову. Фірмы заўжды пачынаюць адна ў адной паўтараць ідэі. Новыя тэхнічныя рашэнніды ідэі—гэта добра, але гэтага часта бывае замала. Патрабуецца яшчэ дакладная прыстасоўка знойдзеных рашэнняў да ўмоваў гонкі, якія заўжды

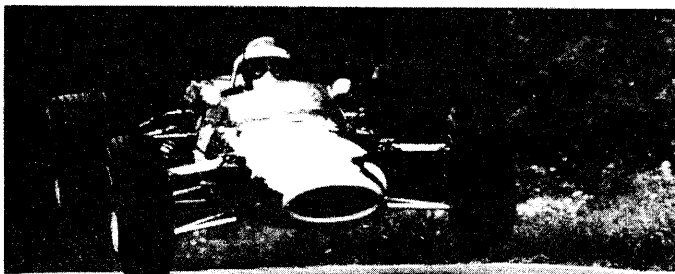
змяняюцца. Асноўнае месца займае наладка аўто пад кожную адпаведную трасу і нават пад індывідуальныя асаблівасці кіроўцы.

Сучасная машына формулы-1 мае, звычайна, нясучы вугляпastyкавы корпус, а да яго ў сваю чаргу

такім чынам, што пры абцяганні іх сустрачным патокам паветра ствараюць супрацьдзейную моц, якая прыціскае аўто да дарогі. Гэтая моц спрыяе больш хуткаму руху зваротаў. Вага баліда ў час руху можа дасягаць некалькіх тон!!!

Сучасны рухавік формулы-1 працуе ў рэжыме 15-18 тысяч аўраўтаў за хвіліну.

Аўто формулы-1—гэта надзвычайна дарагія машыны. Да прыкладу, адзін кіляграм баліда каштуе столькі ж ці крыху больш за 1 кіляграм золата.

Усе навінкі з формулы-1 па-ступова пераносіцца ў прамысловыя аўтамабілі-лебудаваньне. Напрыклад, пяць затамак на цыліндар доўгі час лічылася прывілесам толькі

мацуецца блэк з рухавіка, каробкі перасоўвання і галоўнай перасоўкі.

Нясучы корпус баліда важыць каля 20 кг., рухавік—ад 100 да 140 кг., само ж аўто (без масла, вады, папiва)—каля 500 кг.

Пярэднія і заднія колы падвешаны незалежна, прычым спружыны ды амартызатары, прыбраныя ў кодаб. Гэта зроблена для таго, каб знізіць аэрадынамічны супраціў. Больш за тое, сучасныя аўто формулы-1 змяшчаюць у сваёй будове

Паказчыкі хуткасці аўто залежаць і ад рухавіка, яго моцнасці і цягавых характарыстык. Аб'ём сучасных рухавікоў абмежаваны адзнакай тры літры. У сувязі з гэтым актуальнай задачай стала атрыманьне большай моцнасці з абмежаванага працуючага аб'ёму. Чатыры альбо пяць затамак (клапану) на цыліндар, найлепшы выбар дозаў газарэзервавання, форма камэры спальвання, канфігурацыі ўваходных і выходных каналаў, сыстэма ўпырсквання апалу

спартовых машын. Але па-ступова гэтыя ды іншыя рашэнні пачалі выкарыстоўвацца амаль у ва ўсіх сучасных аўтамабілях.

Формула-1 гэта таксама вельмі відовішчы спорт, які са-ступнае па папулярнасці толькі футболу.

Уладзь Сафонаў.

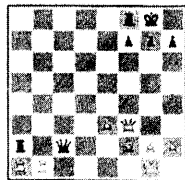

Так святуюць перамогу сапраўдныя топішнікі.

шмат прыладаў, якія выкарыстоўваюць аэрадынамічныя сілы. Пярэднія ды заднія супрацькрылы, паветраводы, плоскасці, спраектаваныя

забяспечваюць сёння нават без нагнятальнікаў удзельную моцнасць 260-285 к.с.(конскіх сілаў). Зь літра працоўнага аб'ёму рухавіка (прынамсі ў "ЖЫГУЛЕЙ"—50 к.с./л.

Шахматы найстарэйшай гульні ў свеце. Калі Вы ўмеце крыху перастаўляць фігуры ды маеце цягненне думаць, дык паспрабуйце зрабіць свой адзіны ход, каб выйграць партыю. Адзін ход—гэта так мала, але ў гэтым становішчы ён вырашае ўсё.

Ход чорных

Показкі.

Ідзе іспыт. Студэнт адказвае на білет.
Выкладчык не вытрымлівае:

—Паслухайце, я вам ужо трэцюю тройку стаўлю. Чаму вы ня вучыцеся? У рэшце рэшт ад ведаў яшчэ ніхто не памёр!

—Я разумею, але, згадзіцеся, лепш не рызыкаваць.

Студэнцкая зэльня: Сродак ад п'янства.

Народная мэдыцына распацавала сродак для ацвяжвання.

Амэраканскі лекар Д.Джарвіс распаўядаў у кніжцы "Мёд і натуральныя прадукты", як яго запрасілі да мужчыны, што знаходзіўся ў дваццацідзённым запой.

Яму далі 6 чайных лыжачак мёду, праз 20 хвілін яшчэ, затым яшчэ .

Усяго мужчына атрымаў 18 чайных лыжачак мёду на працягу гадзіны.

Лекаваньне працягвалася: 3 дозы па 6 чайных лыжак кожныя 20 хвілін. На наступны ранак хворага агледзелі. Ён спаў да 7:30 ранка (такі глыбокі сон быў першы раз за апошнія 20 год). На сыняданак ён з'еў 4 г/л мёду (перад ежай) кубак

Смачна есці!

Цестачкі да гарбаты.

Гатуецца хутка, атрымліваецца смачна і прыгожа.

Бярэш: 200г. маргарыну, цытрынаву цэдру, 150г. цукру, 2 яйкі, 150г. мукі і аўсяных хлоп'яў.

Маргарын расьціраем у пену, дадаем цэдру, сыцёрту з цытрыны, цукар, 1 яйка, хлоп'я, муку. Добра вымешваем масу і ставім у лядоўню на некалькі гадзінаў.

Затым месім на дошцы, фармуем у блінцы, змазваем зверху яйкам, пячэм 25-30 хвілін пры ўмеранай тэмпературы ў духоўцы.

Зараз можаце скласці па дзве цестачкі ды змазаць іх пасяродцы пушам і джэмам.

еще на здароўе!

таматнага соку і кавалак мяса. І зноў 4 г/л мёду.

Калі сябар прынес яму бутэлечку гарэлкі, дык прапойца адставіў яе, сказаўшы, што больш не жадае піць. І сапраўды ён больш ніколі не піў.

Народная мэдыцына лічыць, што чыста да "моцных напояў" звязаныя зь недахопам у арганізме калія. Мёд з'яўляецца

добрай крыніцай калія, таму адварочвае ад сьпірытосу ды дапамагае цыверазець.

Пры выкарыстанні дадзенай мэдыцыны лекаваньне неабходна трымацца некалькіх умоваў.

1)Трымацца ўсіх рэкамендацыяў і не зьмяняць пазначаныя дозы мёда.

2)Дадзеную схэму трэба паўтараць штодзень да поўнага вылекавання.

усіх, хто вырашыць скарыстацца гэтым рэцэптам, просім распавесці пра вынікі!

Накарміце вашы клеткі і будзьце здаровымі!

Калі бацька хваробы невядомы, дык маці яе заўжды няправільнае харчаваньне.

Дзе ж крыніца, зь якой мы можам кожны дзень здабываць такія патрэбныя нашым клеткам вітаміны? Яна ёсць, і завецца гэтая крыніца — праграма "Крыніца здароўя".

Праграма "Крыніца здароўя" прапануе наступныя лініі прадукцыі:

- "ПЛАЦЭНТОЛЬ" — лекава-парфумная бальзамы на аснове плацэнты чалавека;
- "СЫПЯВАОУЧЫ КЕДР" — аздаўляльная парфума з кедравым маслам, мікраводарасьцямі сьпіруліна платэнсі і дыясіленам;
- "SELENA" — лекава-парфумная лінія зь мікраэлеэнтам селен, норкавым маслам і вітамінам Е;
- "ЖЫВЫЯ ВІТАМІНЫ" — харчовыя дадаткі з гародніны, садавіны і траў, а таксама спецыяльнае дыетнае харчаваньне — кашы, джур.
- "СЬВЕТ АКІЯНА" — біялягічна актыўныя дадаткі, якія дапамагаюць зьнішчыць недахоп поліненасычаных тлушчавых кіслых і перашкаджаюць разьвіццю атэрасклероза;
- "VITA — ФОРМУЛА" — выдатнае спалучэньне спажывуных уласцівасьцей інуліна з дыястмуліруючым дзеяннем мікраводарасьцей сьпіруліны платэнсі і іншых біялягічна актыўных кампанэнтаў.

Больш падрабязную інфармацыю вы атрымаеце па тэлефоне: 3-94-82.

Адрас для донісаў:

211030 г. Ворша вул. Астроўскага 39-31.

E-mail: zbs@orsatbm.lingvo.vitebsk.by.

Газэта "ЗАЛІК" выданьне Задзіночаныя Беларускіх Студэнтаў. Выдаецца на правах рукапісу ў беларускай мове.
Распаўсюджваецца бясплатна.

Надрукавана на абсталяваньні ў пры падтрымцы Віцебскага аддзяленьня Фонда імя Лева Сапегі: г. Віцебск, пр. Чарняхоўскага, 12-17.

Выдаецца пры падтрымцы USIS (праект LMI "Контур" Віцебск). Набрана ў сшыткавана на абсталяваньні ЦПГ "Крывіч" (Ворша).

Наклад 299 асобнікаў.

Рэдакцыйная калегія:

рэдактар, канцэптыя выданьня _ Ілья Заранок,
шыфтар _ Дзяніс Жораў,
ідэя макету _ Алена Б. Б.
Міхалка,
ідэя назвы _ Нэт.
выдаецца зь лістапада 1999 г.